

Bekendtgørelse om markedsføring og salg af byggevarer i kontakt med drikkevand

I medfør af § 28, stk. 2, § 30, stk. 2, § 31, stk. 1, og § 31 A, stk. 1, i byggeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1185 af 14. oktober 2010, som ændret ved lov nr. 389 af 2. maj 2012 og lov nr. 640 af 12. juni 2013, § 1, stk. 3, i forvaltningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014, og § 5, stk. 3, i lov nr. 606 af 12. juni 2013 om offentlighed i forvaltningen samt efter forhandling med justitsministeren fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelsesområde

§ 1. Bekendtgørelsen gælder for markedsføring og salg af fabriksfremstillede byggevarer, der:

- 1) tilsluttes drikkevandsforsyningen, uden hvilke forsyningen ikke ville kunne nå ud til forbrugerne,
- 2) indgår i eller tilsluttes de faste vandinstallationer til og med tapstedet, og som har indflydelse på drikkevandets kvalitet, og som
- 3) anvendes i forbindelse med bebyggelse, og som er omfattet af byggelovens § 2, stk. 2.

Stk. 2. Bekendtgørelsen gælder ikke for

- 1) Byggevarer udført af rent kobber, elforzinket stål eller varmforzinket stål.
- 2) Luftblandere, der er beregnet til at indgå i et armatur.
- 3) Byggevarer eller komponenter heri, der alene vurderes at have marginal berøring med drikkevand i areal eller tid, jf. § 7, stk. 5.

Kapitel 2

Betingelser for markedsføring og salg

§ 2. For at byggevarer omfattet af § 1, stk. 1, må markedsføres eller sælges i henhold til denne bekendtgørelse, skal det kunne dokumenteres, at byggevaren som helhed eller de vandberørte delkomponenter, som byggevaren består af,

- 1) er godkendt af godkendelsessekretariatet, jf. § 4, stk. 1, i denne bekendtgørelse,

- 2) er certificeret i Tyskland i overensstemmelse med den i Tyskland gældende ordning, eller
- 3) er mærket efter den frivillige produktcertifikationsordning i Sverige.

§ 3. Virksomheder, der markedsfører eller sælger byggevarer jf. § 2, stk. 1, nr. 1-3, skal til stadighed kunne dokumentere, at byggevareren opfylder kravene i nr. 1-3. Dokumentation herfor skal på forlangende forevises Trafik- og Byggestyrelsen. Trafik- og Byggestyrelsen offentliggør på sin hjemmeside vejledning om, hvilke dokumenter, der vil anses som fyldestgørende dokumentation.

Kapitel 3

Administration af frivillig godkendelsesordning

§ 4. Byggevarer, der ikke er omfattet af § 2, stk. 1, nr. 2-3, skal godkendes efter reglerne i kapitel 4.

Stk. 2. Byggevarer omfattet af § 1, stk. 2, nr. 2-3, og § 2, stk. 1, nr. 2-3, kan tillige godkendes efter reglerne i kapitel 4.

Stk. 3. Den samme godkendelse efter § 4, stk. 1, kan kun omfatte byggevarer, der har identiske sundhedsmæssige egenskaber i fremstillingsproces og materialesammensætning, og som er ens med hensyn til formål og konstruktion.

Stk. 4. Byggevarer, der produceres og markedsføres som kombinationer af forskellige delkomponenter, kan dog indgå under samme godkendelse, såfremt de enkelte delkomponenter testes separat.

Stk. 5. Godkendelsessekretariatet foretager en konkret vurdering af, hvilke byggevarer en ansøgning kan omfatte. Godkendelsessekretariatet kan herunder vurdere, om enkelte mindre delkomponenter omfattet af stk. 4 kan indgå i en byggevare, selv om de afviger fra stk. 3.

§ 5. Administration af den frivillige godkendelsesordning varetages af et godkendelsessekretariat.

Stk. 2. Godkendelser i henhold til denne bekendtgørelses § 4, udstedes af godkendelsessekretariatet på vegne af Trafik- og Byggestyrelsen.

Stk. 3. Det påhviler godkendelsessekretariatet at forestå administration af godkendelsesordningen efter nærmere retningslinjer fastsat af Trafik- og Byggestyrelsen.

Kapitel 4

Betingelser for opnåelse af frivillig godkendelse

§ 6. Byggevarer anvendt til drikkevandsinstallationer må ikke have sundhedsskadelig indvirkning på drikkevandet, jf. Miljø- og Fødevarerministeriets bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.

§ 7. Byggevarer skal være egnede til, at drikkevand efter kontakt med dem overholder kravene i bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg. Byggevarer, der er omfattet af nærværende bekendtgørelses § 2, stk. 1, nr. 1, jf. § 4, skal vurderes og prøves for afgivelse af de stoffer, der fremgår af bilag 1, samt for andre sundhedsskadelige stoffer, der kan forekomme i og afgives fra de byggevarer, der vurderes.

Stk. 2. Analyser udført i forbindelse med prøvning af byggevarer jf. stk. 1 skal foretages som akkrediteret teknisk prøvning. Såfremt der ikke findes en akkrediteret metode til teknisk prøvning, kan andre testmetoder accepteres, såfremt de giver et tilfredsstillende beskyttelsesniveau og dermed af godkendelsessekretariatet for ordningen vurderes som tilstrækkelige.

Stk. 3. Ved akkrediteret teknisk prøvning forstås i denne bekendtgørelse prøvning udført som akkrediteret ydelse af et laboratorium, der er akkrediteret til den pågældende prøvning af Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond (DANAK) eller et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af EA's (European co-operation for Accreditation) eller ILAC's (the International Laboratory Accreditation Cooperation) multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.

Stk. 4. Det påhviler godkendelsessekretariatet forud for udstedelse af godkendelse i henhold til § 4, at foretage en samlet vurdering af byggevarernes sundhedsmæssige egenskaber med henblik på at sikre overholdelse af stk. 1 og 2. Som en del af denne vurdering påhviler det godkendelsessekretariatet at vurdere, om der foreligger dokumentation for overholdelse af kravene i bilag 1, jf. dog § 8, stk. 1, sidste led.

Stk. 5. Byggevarer eller komponenter heri, der alene vurderes at have marginal berøring med drikkevand i areal eller tid, er ikke omfattet af kravet om vurdering og prøvning.

§ 8. Den virksomhed, der ansøger om at få en byggevare godkendt i henhold til § 4, skal som en del af ansøgningen fremsende alt relevant dokumentation for byggevarens sundhedsmæssige egenskaber, herunder dokumentation i henhold til bilag 1, eller dokumentation jf. § 2, stk. 1, nr. 2, som derved kan erstatte kravene i skema 1 i bilag 1.

Stk. 2. Virksomheden skal endvidere fremsende dokumentation for etablering af et egenkontrolprogram, herunder en modtage- og færdigvarekontrol for den byggevare, som der ansøges om godkendelse om i henhold til denne bekendtgørelse.

Stk. 3. Virksomheden skal selv tilvejebringe dokumentationen efter stk. 1 og 2, herunder afholde alle de nødvendige udgifter.

§ 9. Det er en betingelse for, at der kan udstedes godkendelse i henhold til § 4, at den virksomhed, der ansøger om at få en byggevare godkendt, tilrettelægger et egenkontrolprogram til sikring af, at kravene for opnåelse af godkendelse overholdes af virksomheden i godkendelsesperioden.

§ 10. Før udstedelse af godkendelse efter § 4 skal der foreligge en aftale om et årligt tilsyn imellem virksomheden og et akkrediteret tilsynsorgan eller en erklæring om et sådant tilsyn. Hvis der er indsendt en erklæring om tilsyn, skal den endelige tilsynsaftale sendes til sekretariatet senest 2 måneder før første tilsyn. Tilsynet skal foregå som akkrediteret inspektion. Aftalen skal sikre, at der over for godkendelsessekretariatet kan fremvises dokumentation for, at byggevarer, der markedsføres og sælges i henhold til den udstedte godkendelse, har de sundhedsmæssige egenskaber, som godkendelsessekretariatet har vurderet, jf. § 7, stk. 4, og at virksomheden fortsat opfylder betingelserne om tilrettelæggelse af et egenkontrolprogram, jf. § 9.

Stk. 2. Tilsynsorganet skal være uvildigt i forhold til både godkendelsesindehaver og godkendelsessekretariat.

Stk. 3. Det påhviler godkendelsessekretariatet at vurdere, at det med aftalen sikres, at kravene for opnåelse af godkendelse efter § 4 overholdes af virksomheden i byggevarens godkendelsesperiode, jf. nærmere kapitel 6.

Stk. 4. Ved akkrediteret inspektion forstås i denne bekendtgørelse inspektion udført som akkrediteret ydelse af et uvildigt 3. partsorgan, der er akkrediteret til den pågældende inspektion af Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond (DANAK) eller et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af EA's (European co-operation for Accreditation) eller ILAC's (the International Laboratory Accreditation Cooperation) multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.

Kapitel 5

Udstedelse, fornyelse, revision og tilbagekaldelse af godkendelser

§ 11. Ansøgning om godkendelse efter § 4 fremsendes til godkendelsessekretariatet.

Stk. 2. Godkendelsessekretariatet offentliggør procedurerne for ansøgning samt de forventede sagsbehandlingstider

§ 12. Det påhviler godkendelsesindehaveren at meddele godkendelsessekretariatet forhold, som kan have betydning for, om den godkendte byggevare overholder kravene i denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Såfremt godkendelsessekretariatet på den baggrund eller på anden vis er blevet bekendt med sådanne forhold, påhviler det sekretariatet at meddele godkendelsesindehaveren, at en godkendelse tilbagekaldes, er bortfaldet eller skal revideres, hvilket kan ske, hvis:

- 1) der fastsættes supplerende bestemmelser, ændres eller ophæves bestemmelser på det pågældende område,
- 2) den under ordningen godkendte byggevare ændres, og ændringen har betydning for forhold, som er omfattet af godkendelsen,
- 3) det ved det gennemførte tilsyn, eller på anden måde påvises, at den godkendte byggevare ikke længere opfylder de stillede krav, eller
- 4) brugen af den godkendte byggevare viser sig at have uacceptable virkninger for byggevaren eller dens omgivelser.

Stk. 3. Godkendelser udstedt i henhold til § 4 kan endvidere revideres eller tilbagekaldes af godkendelsessekretariatet, såfremt:

- 1) godkendelsesindehaveren ikke opfylder de fastsatte vilkår for opretholdelse af godkendelsen, f.eks. gennemfører den påkrævede egenkontrol.

§ 13. Godkendelser udstedes for en periode på 5 år, dog kun til udløbet af gyldigheden af de underliggende certifikater eller anden dokumentation.

Stk. 2. Godkendelserne kan udstedes for en ny periode inden gyldighedsperiodens udløb, såfremt godkendelsesindehaver tilvejebringer dokumentation for, at byggevaren fortsat overholder kravene til godkendelse i henhold til denne bekendtgørelse.

Kapitel 6

Tilsyn med godkendelsessekretariatet

§ 14. Godkendelsessekretariatet skal være akkrediteret til at godkende i henhold til denne bekendtgørelse § 4 og i henhold til international standard for overensstemmelsesvurdering med krav til certificeringsorganer, der certificerer produkter, processer og serviceydelser af Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond (DANAK) eller et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af EA's (European co-operation for Accreditation) eller IAF's (International Accreditation Forum) multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.

Stk. 2. Godkendelsessekretariatet skal årligt informere Trafik- og Byggestyrelsen om resultatet af akkrediteringsorganets tilsyn med godkendelsessekretariatets virke.

Stk. 3. Akkrediteringsorganet skal straks orientere Trafik- og Byggestyrelsen, såfremt det ved tilsyn konstateres, at godkendelsessekretariatet ikke kan opretholde akkrediteringen.

Stk. 4. Trafik- og Byggestyrelsen fører tilsyn med, at godkendelsessekretariatet overholder reglerne i denne bekendtgørelse.

Kapitel 7

Administrative bestemmelser

§ 15. Reglerne i forvaltningsloven og offentlighedsloven gælder for de sager, hvori der træffes afgørelse af godkendelsessekretariatet i medfør af nærværende bekendtgørelse.

§ 16. Afgørelser truffet af godkendelsessekretariatet efter denne bekendtgørelse kan påklages til Trafik- og Byggestyrelsen.

Stk. 2. Klager over afgørelser truffet af godkendelsessekretariatet indsendes til godkendelsessekretariatet, der er forpligtet til inden for 4 uger at vurdere og meddele, om klagen giver anledning til at ændre den trufne afgørelse. Såfremt godkendelsessekretariatet ikke kan svare inden for denne frist, skal klager have meddelelse herom. Meddelelsen skal indeholde en angivelse af, hvornår der kan forventes svar.

§ 17. Godkendelsessekretariatet opkræver ved udstedelse, fornyelse eller tilbagekaldelse af godkendelse et gebyr i henhold til bekendtgørelse om betaling for behandling af ansøgninger om godkendelse af byggevarer i kontakt med drikkevand.

Kapitel 8

Straf

§ 18. Overtrædelse af bestemmelserne i §§ 2-3 straffes med bøde.

§ 19. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel, jf. § 30, stk. 5 i byggeloven.

Kapitel 9

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

§ 20. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2016.

Stk. 2. Byggevarer, som markedsføres og sælges i henhold til denne bekendtgørelse, men for hvilke der inden den 1. april 2013 er udstedt en VA-godkendelse, er ikke omfattet af krav om efterlevelse af denne bekendtgørelse før udløbet af VA-godkendelsen 1. juli 2017.

Stk. 3. Cirkulære nr. 89 af 20. august 1986 om godkendelsesordninger for materialer og konstruktioner m.v. til byggeri og for materiel m.v. til vand- og afløbsinstallationer finder fortsat anvendelse på byggevarer, som har en VA-godkendelse efter dette cirkulære, jf. stk. 2.

Stk. 4. Bekendtgørelse nr. 666 af 20. maj 2015 om udstedelser af godkendelser for byggevarer i kontakt med drikkevand ophæves, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. Byggevarer, som skal godkendes i henhold til denne bekendtgørelses § 4, men for hvilke der inden denne bekendtgørelses ikrafttræden er udstedt en VA-godkendelse, jf. stk. 2, skal dog indtil udløbet af VA-godkendelsen 1. juli 2017 fortsat være mærket i overensstemmelse med § 23, stk. 3, jf. § 7 i bekendtgørelse nr. 666 af 20. maj 2015.

Stk. 6. Byggevarer, der er godkendt efter bekendtgørelse nr. 666 af 20. maj 2015, kan fortsat være mærket i overensstemmelse med § 7, i bekendtgørelse nr. 666. af 20. maj 2015, indtil udløbet af godkendelsen.

Trafik- og Byggestyrelsen, den

Carsten Falk Hansen

/ Janni Torp Kjærgaard

Bilag 1

Bruttoliste over krav for opnåelse og opretholdelse af godkendelse i henhold til denne bekendtgørelse

Skema 1: Testkrav til byggevarer og delkomponenter, der består af andre materialer end metal ¹⁾

Parameter	Analysemetode	Testkrav ^{2) 3) 4)}	Bemærkning
Farve		Ingen ændringer i forhold til blindprøve	Kun krav om test, hvis byggevareren er tilsat farve, eller der er tilsat additiver, som kan udskille farve til drikkevandet.
Turbiditet		Ingen ændringer i forhold til blindprøve	
Smag og lugt	EN 1622	Ingen signifikant ændring i forhold til blindprøve	
TOC (VOC + NVOC)		0,3 mg/l eller 1 mg/m ² /dag	For installationer med en længde over 2 meter.
TOC (VOC + NVOC)		1,5 mg/l eller 15 mg/m ² /dag	For installationer med en længde på højst 2 meter og mindre komponenter.
Sølv		10 µg/l	Kan være relevant for filtre, f.eks. ionbyttefiltre, osmoseanlæg og kulfiltre.
Phenoler	DS 281:1975 eller DS/EN/ISO 14402	Ingen påvisning af summen af phenoler. ⁵⁾	Kvalitetskrav til analysemetoden: Detektionsgrænse 2 µg/l.
Andre stoffer ⁶⁾		< 10 pct. af differencen mellem kvalitetskravet til drikkevand ved indgang til ejendom og taphane. ⁷⁾	
Kimtal ved 22 °C	DS/EN ISO 6222	Kimtal i det behandlede vand er mindre end 5 gange indholdet i tilgangsvandet. ⁸⁾ Der må ikke ske en selektering af kimtallet hen mod en renkultur ved testperiodens afslutning.	Kan være relevant for vandbehandlingsanlæg, herunder filtre, f.eks. ionbyttefiltre, osmoseanlæg og kulfiltre.
Kimtal ved 37 °C	DS/EN ISO 6222	Kimtal i det behandlede vand er mindre end 5 gange indholdet i tilgangsvandet. ⁹⁾ Kimtal må ikke stige systematisk og gradvist hen over forsøgsperioden. Der må ikke ske en selektering af	Kan være relevant for vandbehandlingsanlæg, herunder filtre, f.eks. ionbyttefiltre, osmoseanlæg og kulfiltre.

		kimtallet hen mod en renkultur ved testperiodens afslutning.	
--	--	--	--

- 1) Herunder f.eks. slanger, rør, fittings, vandbehandlingsanlæg kartoucher, større O-ringe, pakninger m.v.
- 2) Migrationstest udføres efter DS/EN 12873-1. For parametrene smag og lugt udføres migrationstest efter DS/EN 1402-1. Andre migrationstest accepteres, såfremt de giver et tilsvarende beskyttelsesniveau og dermed af godkendelsessekretariatet for ordningen kan vurderes som tilstrækkelige.
- 3) Ved migrationstest udført efter DS/EN 12873-1 og DS/EN 1402-1 måles de enkelte parametre på 3. ekstraktion. For måling af turbiditet, smag og lugt samt TOC kan der anvendes op til 9. ekstraktion.
- 4) Godkendelsessekretariatet kan ved mindre og uvæsentlige overskridelser af testkrav lægge en til ansøgningen vedlagt toksikologisk vurdering til grund for godkendelse, hvis det er sandsynliggjort, at kravene til drikkevand ved taphane ikke overskrides.
- 5) Med hensyn til specifikke phenoler gælder de krav, som er anført under »Andre stoffer«.
- 6) »Andre stoffer« skal forstås som de stoffer, for hvilke der er fastsat kvalitetskrav i bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg, og som ikke specifikt er nævnt i bilag 1. Dertil skal der ske vurdering og prøvning, jf. § 8, stk. 1, af andre sundhedsskadelige stoffer, som ikke specifikt er nævnt i nærværende bilag 1 eller i bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg, men som kan forekomme i og afgives fra byggevareren«.
- 7) Kvalitetskravene til drikkevand fremgår af bilag 1, a-d, i bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.
- 8) Der vil kunne accepteres en værdi i det behandlede vand på 10 gange indholdet i tilgangsvandet umiddelbart efter begge podninger.
- 9) Der vil kunne accepteres en værdi i det behandlede vand på 10 gange indholdet i tilgangsvandet umiddelbart efter begge podninger.

Skema 2: Testkrav til byggevarer og delkomponenter af metal ¹⁰⁾

Parameter	Migrationsmetode	Testkrav	Bemærkning
Bly	NKB4 ¹¹⁾	5 µg	
Cadmium	NKB4 ¹¹⁾	2 µg	
Nikkel ¹²⁾	NKB4 ¹¹⁾	80 µg	Kravet gælder for den gennemsnitlige totalmængde beregnet på mindst 3 produkter.
	DS/EN 16058	20 µg	Kravet gælder for den gennemsnitlige totalmængde beregnet på mindst 3 produkter.

- 10) Herunder f.eks. armaturer, fittings, ventiler, endestykker på slanger, slutpropper til fordelerrør mv.

11) NKB4 - Den Nordiske Komité for bygningsbestemmelser, produktregler 4 eller tilsvarende. Test kan afhængig af produkttype også gennemføres efter NKB9, NKB13, NKB18 eller anden relevant NKB-testmetode.

12) Ved test af armaturer for afgivelse af nikkel er der valgfrihed med hensyn til, hvilken af de to nævnte metoder, der anvendes til testen.
